

सिद्धान्तलेशसङ्ग्रहः

Program in which it is offered: Śāstri Fifth Semester and
MA Sanskrit (Core Elective)

Course Category: Core/ Elective

Course Code - VK226

Course Credit Structure: 4

- Lecture: 4
- Tutorial:
- Practical: N.A.

Contact Hours per week: 4

1. Introduction

कल्पतरुपरिमलादिमहाग्रन्थकर्तृभिश्श्रीमदप्पय्यदीक्षितेन्द्रैः विरचितं ग्रन्थरत्नमिदं विविधाचार्यमतसङ्ग्रहात्मकं वर्तते। अस्य वेदान्तप्रकरणग्रन्थस्य अध्ययनेन बहुविधाः प्रक्रियाः ज्ञायन्त इति ग्रन्थोऽयम् अद्वैतशास्त्रं व्युत्पित्सूनाङ्कृते अत्यन्तमुपकारको वर्तते। ग्रन्थस्य दीर्घकायत्वात् एकस्मिन् सत्रे सम्पूर्णमध्येतुमशक्यत्वेन सत्रत्रये विभज्य ग्रन्थोऽयम्पाठ्यक्रमे विनिवेशितः। अस्मिन् सत्रे प्रथमपरिच्छेदस्य अहङ्काराद्यनुसंधानविचारपर्यन्तो भाग एव पाठ्यत्वेन निर्धारितो वर्तते।

2. Course Objectives

- निर्दिष्टग्रन्थभागस्थानां विषयाणां परिज्ञानम्

3. Prerequisites

- शास्त्राध्ययनेऽभिरुचिः
- तर्कसङ्ग्रहदीपिकाज्ञानम्
- सामान्यव्याकरणज्ञानम्

4. Readings

- श्रीमदप्पय्यदीक्षितेन्द्रविरचितशशास्त्रसिद्धान्तलेशसङ्ग्रहः, श्रीमदच्युतकृष्णानन्दतीर्थविरचित-कृष्णालङ्कारव्याख्या सहितः, सम्पादकौ – ब्रह्मश्री एस. आर्. कृष्णमूर्तिशास्त्री एवं डा. एन्. वीळिनाथन्, श्रीमदप्पय्यदीक्षितेन्द्रग्रन्थावलिप्रकाशनसमितिः, सिकन्दराबाद् -२६
- श्रीमदप्पय्यदीक्षितेन्द्रविरचितशशास्त्रसिद्धान्तलेशसङ्ग्रहः, श्रीमद्गङ्गाधरेन्द्रसरस्वतीकृतवेदान्त-सूक्तिमञ्जरीसहितः, श्रीमदच्युतकृष्णानन्दतीर्थकृतकृष्णालङ्कारव्याखोपेतः, प्रकाशकः सर्व-दर्शनाचार्यश्रीकृष्णानन्दसागरः ।

5. Module-wise topics

Module -1 – विधिविचारादाभ्य मायायाः जगत्कारणत्वविचारपर्यन्तम्

Sessions: 15

Objectives -

- निर्दिष्टविषयाणां ज्ञानम्

Topics -

- विधेस्तैविध्यम्
- ब्रह्मलक्षणविचारः
- उपादानत्वविचारः
- मायायाः जगत्कारणत्वविचारः

Readings -

1. श्रीमदप्पय्यदीक्षितेन्द्रविरचितशशास्त्रसिद्धान्तलेशसङ्ग्रहः, श्रीमदच्युतकृष्णानन्दतीर्थविरचित-कृष्णालङ्कारव्याख्यया सहितः, सम्पादकौ – ब्रह्मश्री एस. आर्. कृष्णमूर्तिशास्त्री एवं डा. एन्. वीळिनाथन्, श्रीमदप्पय्यदीक्षितेन्द्रग्रन्थावलिप्रकाशनसमितिः, सिकन्दराबाद् -२६
2. श्रीमदप्पय्यदीक्षितेन्द्रविरचितशशास्त्रसिद्धान्तलेशसङ्ग्रहः, श्रीमद्गङ्गाधरेन्द्रसरस्वतीकृतवेदान्त-सूक्तिमञ्जरीसहितः, श्रीमदच्युतकृष्णानन्दतीर्थकृतकृष्णालङ्कारव्याख्योपेतः, प्रकाशकः सर्व-दर्शनाचार्यश्रीकृष्णानन्दसागरः ।

Module -2 – जीवेश्वरस्वरूपम्

Sessions: 10

Objectives -

- निर्दिष्टग्रन्थभागस्थविषयाणां ज्ञानम्

Topics -

- जीवेश्वरविभागः
- जीवैकत्वानेकत्वविचारः

Readings -

1. श्रीमदप्पय्यदीक्षितेन्द्रविरचितशशास्त्रसिद्धान्तलेशसङ्ग्रहः, श्रीमदच्युतकृष्णानन्दतीर्थविरचित-कृष्णालङ्कारव्याख्यया सहितः, सम्पादकौ – ब्रह्मश्री एस. आर्. कृष्णमूर्तिशास्त्री एवं डा. एन्. वीळिनाथन्, श्रीमदप्पय्यदीक्षितेन्द्रग्रन्थावलिप्रकाशनसमितिः, सिकन्दराबाद् -२६
2. श्रीमदप्पय्यदीक्षितेन्द्रविरचितशशास्त्रसिद्धान्तलेशसङ्ग्रहः, श्रीमद्गङ्गाधरेन्द्रसरस्वतीकृतवेदान्त-सूक्तिमञ्जरीसहितः, श्रीमदच्युतकृष्णानन्दतीर्थकृतकृष्णालङ्कारव्याख्योपेतः, प्रकाशकः सर्व-दर्शनाचार्यश्रीकृष्णानन्दसागरः ।

Module -3 – ब्रह्मणः कर्तृत्वसर्वज्ञत्वविचारः

Sessions: 15

Objectives

- निर्दिष्टभागस्य विषयपरिज्ञानम्

Topics -

- ब्रह्मणः कर्तृत्वनिरूपणम्
- ब्रह्मणः सर्वज्ञत्वनिरूपणम्

Readings -

1. श्रीमदप्पय्यदीक्षितेन्द्रविरचितशशास्त्रसिद्धान्तलेशसङ्ग्रहः, श्रीमदच्युतकृष्णानन्दतीर्थविरचित-
कृष्णालङ्कारव्याख्यया सहितः, सम्पादकौ - ब्रह्मश्री एस. आर्. कृष्णमूर्तिशास्त्री एवं डा. एन्.
वीळिनाथन्, श्रीमदप्पय्यदीक्षितेन्द्रग्रन्थावलिप्रकाशनसमितिः, सिकन्दराबाद् -२६
2. श्रीमदप्पय्यदीक्षितेन्द्रविरचितशशास्त्रसिद्धान्तलेशसङ्ग्रहः, श्रीमद्गङ्गाधरेन्द्रसरस्वतीकृतवेदान्त-
सूक्तिमञ्जरीसहितः, श्रीमदच्युतकृष्णानन्दतीर्थकृतकृष्णालङ्कारव्याख्योपेतः, प्रकाशकः सर्व-
दर्शनाचार्यश्रीकृष्णानन्दसागरः ।

Module -4 - प्रतिकर्मव्यवस्थावर्णनम्

Sessions - 10

Objectives -

- निर्दिष्टग्रन्थभागस्थविषयाणां परिज्ञानम्

Topics -

- विषयोपरागपदार्थविचारः
- अभेदाभिव्यक्तिपदार्थविचारः
- आवरणाभिभवपदार्थविचारः
- अवस्थाज्ञानसादित्वानादित्वविचारः
- अवस्थाज्ञानानादित्वपक्षपरिष्कारः
- ज्ञानसामान्यमज्ञाननिवर्तकमिति नियमपरीक्षा
- प्रमासामान्यमज्ञाननिवर्तकमिति नियमपरीक्षा

Readings -

1. श्रीमदप्पय्यदीक्षितेन्द्रविरचितशशास्त्रसिद्धान्तलेशसङ्ग्रहः, श्रीमदच्युतकृष्णानन्दतीर्थविरचित-
कृष्णालङ्कारव्याख्यया सहितः, सम्पादकौ - ब्रह्मश्री एस. आर्. कृष्णमूर्तिशास्त्री एवं डा. एन्.
वीळिनाथन्, श्रीमदप्पय्यदीक्षितेन्द्रग्रन्थावलिप्रकाशनसमितिः, सिकन्दराबाद् -२६
2. श्रीमदप्पय्यदीक्षितेन्द्रविरचितशशास्त्रसिद्धान्तलेशसङ्ग्रहः, श्रीमद्गङ्गाधरेन्द्रसरस्वतीकृतवेदान्त-
सूक्तिमञ्जरीसहितः, श्रीमदच्युतकृष्णानन्दतीर्थकृतकृष्णालङ्कारव्याख्योपेतः, प्रकाशकः सर्व-
दर्शनाचार्यश्रीकृष्णानन्दसागरः ।

Module- 5 - साक्षिस्वरूपविचारः

Sessions: 10

Objectives -

Topics -

- निर्दिष्टग्रन्थभागस्थविषयाणां ज्ञानम्
- साक्षिचैतन्यस्य आवृतत्वानावृतत्वचिन्ता
- साक्ष्यानन्दस्य अनावृतत्वविचारः
- केवलसाक्षिभास्यानां स्मरणोपपत्तिनिरूपणम्

Readings -

1. श्रीमदप्पय्यदीक्षितेन्द्रविरचितशशास्त्रसिद्धान्तलेशसङ्ग्रहः, श्रीमदच्युतकृष्णानन्दतीर्थविरचित-
कृष्णालङ्कारव्याख्या सहितः, सम्पादकौ - ब्रह्मश्री एस. आर्. कृष्णमूर्तिशास्त्री एवं डा. एन्.
वीळिनाथन्, श्रीमदप्पय्यदीक्षितेन्द्रग्रन्थावलिप्रकाशनसमितिः, सिकन्दराबाद् -२६
2. श्रीमदप्पय्यदीक्षितेन्द्रविरचितशशास्त्रसिद्धान्तलेशसङ्ग्रहः, श्रीमद्गङ्गाधरेन्द्रसरस्वतीकृतवेदान्त-
सूक्तिमञ्जरीसहितः, श्रीमदच्युतकृष्णानन्दतीर्थकृतकृष्णालङ्कारव्याख्योपेतः, प्रकाशकः सर्व-
दर्शनाचार्यश्रीकृष्णानन्दसागरः ।

6. Pedagogy

शास्त्रीयविषयाणां प्रतिविषयं प्रतिसप्ताहमधीतविषयाणामनुवादश्च भविष्यति।
पारम्परिकरीत्या सम्भवद्दृष्टान्तमाध्यमेन
आधुनिकप्रणाल्या च अध्यापनं प्रयोगमाध्यमेन भविष्यति।

7. Evaluation Pattern:

Sr. No.	Evaluation Pattern	Percentage
1.	अधीतविषयाणामनुवाद :	15 %
2.	अभिलेखः	15%
3.	सत्रार्द्धपरीक्षा	25 %
4.	सत्रान्तपरीक्षा	45 %

Prof Mani Dravida R
Faculty, Mylapore Sanskrit College,
Expert Member

Prof. Gauri Mahulikar
Dean of Faculty,
Chinmaya Vishwavidyapeeth

Prof. B V Venkataramana
Dean of Shastra Faculty,
Karnataka Sanskrit University,
Expert Member

Dr. Vinayak Rajat Bhat
HoS Vedic Knowledge Systems,
Chinmaya Vishwavidyapeeth

Dr. Tulasi Kumar Joshi
Faculty and Program Director
Of IM Advaita-Vedanta,
Chinmaya Vishwavidyapeeth

Vid. Nagendra Pavana R N
Faculty and Program Director
of IM Vyakarana,
Chinmaya Vishwavidyapeeth